

Vi er helt avhengige av vann. Vannet dekker grunnleggende behov fra det øyeblikket vi står opp om morgenen og går på badet til vi legger oss om kvelden. Vi tar det for gitt at vi har vann i springen til dusjing og tannpuss, og at det trygt kan drikkes og brukes i matlaging.

Vi behøver blant annet rent vann i landbruket til vanning av grønnsaker, frukttrær og annen matproduksjon, som drikke for husdyr og til hagen. Industrien trenger rent vann til en lang rekke formål. Dersom vannet skulle bli borte eller uegnet å bruke, rammes samfunnet raskt og kraftig.

Bekker, elver, innsjøer og tjern er livsmiljø for et utall forskjellige organismer, som både har verdi i seg selv og som opprettholder økosystemene. Fugler og andre dyr søker dessuten hit for å finne mat og drikke.

Når vi beveger oss ute velger vi gjerne å legge turen nær vannet. Det gir oss livskvalitet å gå langs vassdragene, å sitte og se utover en innsjø, leke ved strandkanten, sole oss, padle, bade eller fiske. Kanskje er rent vann en forutsetning for det gode liv?

Er ikke vannet godt nok?

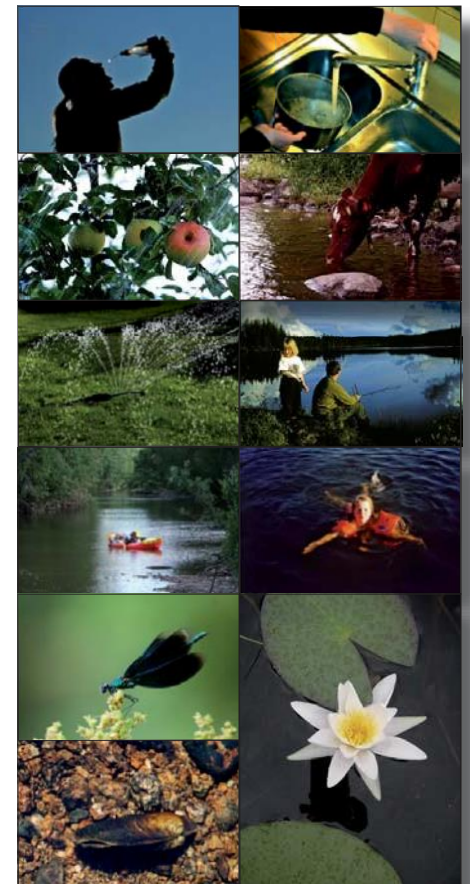
I Norge er vi heldige som har mye vann, og stort sett av god kvalitet. Men alt står ikke bra til, verken i landet som helhet, i Hurdal eller nærområdet for øvrig. Sammen med resten av Europa har Stortinget bestemt at det skal gjennomføres et stort løft for all vannforvaltning gjennom innføring av *vannforskriften*.

Det overordnede målet i *vannforskriften* er at **alt vann skal ha en god- eller svært god miljøtilstand**, både økologisk og kjemisk.

Vannforvaltningen skal nå skje vassdragsvis, være helhetlig og kunnskapsbasert. Alle vannforekomstene (innsjøer, elver osv.) er delt inn i fem ulike tilstandsklasser, basert på avvik fra naturtilstanden.

Figur til høyre.

Alt vann er plassert i en av fem tilstandsklasser, basert på avvik fra naturtilstanden. Dersom økologisk og kjemisk kvalitet er for dårlig (markert med rød strek i figuren), skal tiltak settes i gang.

Figur over:

Vi er avhengige av rent, godt vann til en rekke formål.

Problemene

Hurdal kommune tilhører sammen med åtte andre kommuner Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma, som er delt inn etter naturlige hydrologiske grenser. I regi av vannområdet er det nå gjennomført «helsesjekk» og påvirkningsanalyser av alle vannforekomstene i kommunen.

Arbeidet med vannforskriften så langt viser at miljøtilstanden i Hurdals vann og vassdrag i hovedsak antas å være god, men på tross av dette er det omtrent 15 vannforekomster som står i fare for ikke å nå miljømålet innen 2021. Blant annet Hurdalssjøen. Det gjenstår fremdeles mange vitenskapelige undersøkelser for endelig fastsetting av økologisk- og kjemiske miljøtilstand for vannforekomstene i risikogruppen.

Noen av de viktigste påvirkningene er:

- ✗ Sur nedbør
- ✗ Miljøgifter
- ✗ Fiskevandringshindre
- ✗ Fysiske inngrep
- ✗ Vannstandsreguleringer
- ✗ Forurensende avløpsvann
- ✗ Fremmede arter

Løsningene

For å nå miljømålene vil det gjennomføres målrettede tiltak innen hver påvirkningstype. For å finne de gode løsningene må derfor hele vassdraget sees under ett, uavhengig av hvem som forurens, hvem som har ansvaret og kommunegrenser. De aktuelle vannforekomstene vil i tillegg overvåkes for å sikre at de ulike tiltakene har hatt ønsket effekt på

vannmiljøet.

Alle må bidra på det som blir kalt en nasjonal dugnad for rent vann. Som privatperson kan du engasjere deg i spørsmål om hvordan vi skal bruke og beskytte vannet der du bor. Dette kan også gjøres gjennom lokale lag og foreninger. Staten, fylkeskommunen og kommunene må alle gjøre en stor jobb. Landbruket og det øvrige næringsliv må bidra og innbyggerne i hele landet vil bla. måtte forholde seg til strengere utslippskrav for private avløpsløsninger. «Mange bekker små gjør en stor å.»

Ferskvann er en fantastisk fornybar ressurs, og rent vann må sikres som kilde for en lang rekke bruksområder både nå, og for kommende generasjoner.

Å nå målet om rent vann vil kreve økt felles innsats på tiltak som bl.a.:

Miljøgifter - kartlegge og sette i verk tiltak etter behov fra tidligere søppelfyllinger, gruvedrift og industriutslipp.

Forsuring - fortsette å kalke sure innsjøer, så lenge det er behov.

Fremmede arter - som bl.a. ørekyt, må holdes under kontroll og spredning unngås.

Landbruket - redusere gjødselmengdene, endre jordarbeidingen, forbedre dreneringssystemene, etablere kantsoner og fangdammer.

Offentlige avløp - kvalitetssikre og fornye kommunale renseanlegg, overløp og rørsystemer.

Private avløp - sørge for tilfredsstillende rensing fra private husholdninger og hytter som ikke er påkoblet det kommunale kloakksystemet.

Mer informasjon finnes på vannområdets nettsider: www.huvo.no, på www.vannportalen.no og på <http://vann-nett.no>.

Informasjonsfolderen er utarbeidet av Hurdal kommune, 2015, med utgangspunkt i hefte utgitt av Nannestad kommune, 2010. Foto: Helge B. Pedersen, Stein Egil Granli og Svein Erik Kopperud.